

Temps de manuals

En els darrers dos anys s'han produït, en l'àmbit de la literatura urbanística del nostre país, una sèrie d'esforços amb la mateixa raó de ser: aclarir i divulgar el significat de la llei del sòl de 1976, i els nous instruments de planejament en ella implícits.

El Manual Municipal d'Urbanisme de col·lectiu C.E.U.M.T., les circulars de la Direcció General d'Urbanisme, i sobretot els cursets de Planejament del C.O.A.C. fan palesa de quina manera els "professionals de l'Urbanisme" han tingut cura de precisar i aclarir les noves pautes legals que determinaran la seva activitat en tant que urbanistes.

Les raons conjunturals d'aquesta inflació d'esforços en un mateix sentit són evidents; la nova llei del sòl de 1976, les possibilitats expectants que la "gestió democràtica" dels ajuntaments suggereix i, sobretot, la promoció d'un extens programa de Planejament per part de la Direcció General d'Urbanisme (la seva activitat més important), expliquen de forma immediata aquesta voluntat col·lectiva de desxifrar la llei.

"Elements d'Ordenació Urbana"* de Juli Esteban és, en aquest sentit, la darrera i més important aportació. Aquest text, com els de què s'ha fet citació, està estructurat en forma de "Manual d'instruccions per al bon ús i la correcta interpretació de la Llei del Sòl". Un manual és un llibre que resumeix el més substancial d'una matèria i és condició indispensable que sigui clar i concís. La seva organització interna té com a objectiu fixar els arguments amb independència els uns dels altres, de manera que pugui oferir eventualment respostes parcials.

El Manual d'en Juli Esteban respon adequadament a aquestes condicions: és precís; es pot llegir per parts i, alhora, tendeix, en primer lloc, a definir la manera d'usar la disciplina. És però un manual atípic, perquè a la seva dimensió operativa hi afegeix una constant reflexió quant a les relacions entre l'ordre formal de la ciutat i els instruments legals de Planejament. L'explícita convicció de l'autor (en oposició a altres treballs) que l'important és la qualitat de les propostes contingudes en els diferents estris de planejament, el condueix a definir, com les seves finalitats primordials, la consecució d'un "ordre" per al sòl urbà i la fixació de les condicions per al creixement de les ciutats.

A la introducció temàtica es posa èmfasi en la definició adient de conceptes i categories, sovint confusa, i ambigüament emprats en el llenguatge professional. El capítol II és ple de suggeriments; les diferents figures i instruments de la nova llei són analitzats en atenció a la seva capacitat configuradora de forma urbana i en tant que sistemes de gestió. Un exemple: "l'aprofitament mitjà", nou i compli-

cat mecanisme per a la justa compensació de beneficis i càrregues, queda definitivament explicat en el seu significat i pràctica. La darrera part del llibre és la més directament instrumental.

Cal evitar, per fi, una possible confusió (a la qual podria induir-hi el títol); el text que ens proposa en Juli Esteban no és un manual per a la projectació de l'ordre urbà. La projectació d'aquest "ordre", encara que pautat per la llei, passa pel correcte enteniment i utilització dels diferents recursos que fins avui la disciplina ur-

banística, en la seva construcció, ha anat aportant.

Esperem que el C.O.A.C. pugui seguir la política editorial, menys directament operativa, iniciada amb aquest treball d'un membre del col·lectiu. La seva utilitat general és inqüestionable.

Enric SERRA i RIERA.

(*) "Elements d'ordenació urbana"
Juli Esteban i Noguera.
Publicacions del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya. Barcelona 1980.

Fastos